# HALK TÜRKÜLERİ

Eflâtun Cem Güney



YEDİTEPE

EFLÂTUN CEM GÜNEY

# HALK TÜRKÜLERİ

Resimler: Bedri Rahmi Eyuboğlu



YEDİTEPE
YAYINLARI

Bu kitabımı, türkülerin derlenmesinde çok emeği geçen rahmetli oğlum Çetin Güney'in ruhuna bağışlıyorum.

# YEDİTEPE YAYINLARI:15

(Posta Kutusu 77, İstanbul)

Ankara Caddesi No. 54 Kat II.

Bu kitap 1953 yılı şubat ayında İstanbul'da Yeni Matbaada dizilmiş ve basılmıştır.

# YEDİ TEPEDEN

HALK ŞAİRLERİ NASIL yetişiyor? Bu aktan, karadan anlamıyan âşıklar nasıl oluyor da, demelerini, deyişlerini bir konuşma kolaylığiyle söyliyebiliyor diye merak edenler var. Hakları da yok değil ama, hangileri kasdediliyor acaba? Zira bizim «âşık» deyip geçtiğimiz bu gönül adamlarının arasında «halk âşığı» olanlar var; «meydan âşığı» olanlar var, «sohbet âşığı» olanlar var. Her üç tip halk şairi de ayrı ayrı şartlar içinde kendi havasını, suyunu bularak yetişiyor.

**Halk âşıkları:** Eski halk inanışlarına göre pîr dolusu, aşk bâdesi içerek.. İnsan günün birinde, bir gaflet uykusuna dalmıya görsün! Hele pınar başları hiç tekin değildir. Nerede var, nerede yok, yeşil giymiş, yeşil başlı bir pîr, gelip baş ucuna dikilir: «Uyan, gaflet uykusundan uyan

gafil; sen kendini yetirmiş de, bulamıyorsun; yoksa sende olan kimde var; başın senin bir kuş kafesi; sesin dersen, Davudun sesi; on parmağından da bal mı dedin, bal akıyor; amma velâkin, aşk olmayınca meşk olmaz. Şu sunduğum şerbete pîr dolusu, aşk bâdesi derler; al oğlum al bunu; seni, beni yaratanın aşkına iç!» der. Bu âvare de: «Seni, beni yaratanın aşkına!» deyip içer.

Yeşil başlı pîr, yeşil bir kâse daha sunar: «Al oğlum, bunu da üçler, yediler, kırklar aşkına iç!» der. Bunu da alır; «Üçler, yediler, kırklar aşkına!» deyip içer.

Derken pîr, üçüncü doluyu sunarken «kudret gülü» dedikleri kolunu kaldırmaz mı.. O gafilin gözüne bir elinde gül, bir elinde bâde öyle bir perizade görünür ki, gülden gönüllü; bâdeden tatlı; kaşları kalem karası, gözleri âhu yazması, boyu servi dal gibi; doğan aya, ya sen doğ, ya ben diyor.. Ta öylesine bir güzel.. Birbirine «sen hangi yaylanın gülü, hangi gülün bülbülüsün?» demiye kalmaz. Koca pîr:

«Hey Allahın sevgili kulları; yazan Allah sizi birbirinize yazmış; bade-i aşkı içip ikiniz bir can olun.. Güller solup, gönüller perişan olmadan birbirinizi arayıp bulun!» deyince, ikisi birbirinin elinden içip dünyalarından geçerler, geçerler amma neden sonra uyanıp bakar ki, gafil ne baksın! Ne o pîr var; ne o peri.. Ancak, üç yüz altmış altı damarına bir od düşmüş, öyle bir yanış yanıyor ki, deme gitsin. Hemen pınara seğirtir amma, nafile.. Buna «ateş-i aşk» demişler; artar, eksilmez. Bunlar ferahlasa ferahlasa, ancak yüreklerini boşaltmakla ferahlıyabilir ve işte o zaman cankurtarana sarılır gibi saza sarılır; gayrı ne bir usta önüne diz çökmek ister, ne yedi yıl emek:

«Hey Allahım, benim elimde ne var! Söylemek benden, söyletmek senden!» deyip de saza bir «dın!» dedi mi, bitti; değil demelerini, deyişlerini bir konuşma kolaylığıyle çalıp söylemek; kâh eser yeller gibi, kâh çağlar çağlar

gibi.. «Hak âşığı» derler bunlara; Âşık Garip gibi, Aşık Kerem gibi. Biri Resul, biri Mirza.. İkisi de «hâb-ı gaflet» de pîr dolusu içmiş; biri Garip olup uyanmış; biri Kerem olup yanmış. İsimlerinin, eserlerinin etrafında da bildiğimiz halk hikâyeleri meydana gelmiştir.

Bugün bu eski inanışa inanmıyanlar bulunabilir. Fakat en inanılmıyacak şeylerin de, inanılır bir tarafı vardır. Öyle ya, insan hangi hülya ile yatarsa, çok kere o rüya ile uyanmaz mı?

●

**Meydan âşıkları** da, pîr dolusu içerek değil; usta âşıkların sazı üstünde uyanıyor, eğer ruhlarında bir cevher varsa.. Ve zira, bu da her şeyden önce bir kabiliyet işi.. Her kabiliyet gibi, doğarken getirdikleri bu Tanrı vergisi de, ancak işlenirse gelişir; yoksa günün birinde ya kuruyup kaybolur; yahut da başka bir enerjiye kalbolur. Bu bakımdan denilebilir ki, meydan âşıklarının, şairlik kabiliyetini ilk işliyen, hayat ve tabiat; son geliştiren de önünde diz çöktükleri usta âşıklardır. Biri bunları «aşk» a düşürür; öbürü de «âşıklık» a ulaştırır. Şöyle ki:

Bu hayat ve tabiat, hayale sığmıyan güzelliklerle doludur. Yaratan yaratırken özendikçe özenmiş, çevre yanı lâle, sümbül bezenmiş; elvan elvan çiçek, buram buram koku, aygın, baygın ses... Hele yaz bahar dedi mi, dağ taş dile gelir; dal dal, yaprak yaprak çağırır insanı, gel diye; gel şu çamların gölgesine uzan; suların türküleriyle uyu, yeşilin rüyasına dal ve uyanabilirsen kuşların sesiyle uyan diye. Eh, insan, böyle bir yerde yaşar da, bir güzellik zevki almaz olur mu? Gayrı her yerde ve her şeyde güzeli, güzelliği ararlar; bazan bunu bir çiçekte bulur, bazan bir böcekte; derken günün birinde de bu güzelliği Allahın kendileri için yarattığını sandıkları bir güzelde bulur, gönülden vurulurlar ona; işte bu vuruluş ve tutuluş-

ların adı aşk mıdır, ateş midir, her ne ise ocaklardan irak yakar, yandırır adamı...

Hani dünya sel olup aksa, bu aşkı, bu ateşi söndüremez. Ferahlamak için, âşıklar yolunu tutup söze, saza koşulmak lâzım; lâzım ya, kolay mı bu! Âşıklıkta yol var, erkân var.. Bir defa, ustalardan usta bir âşık bulup el, etek öpeceksin; sonra önünde diz çöküp şöylesine yalvaracaksın:

«Âşık baba gel rehmeyle; beni çıraklığa kabul et; kalbim var, dilim yok; derdim var, telim yok kalbimi dile, derdimi tele getirmenin yolunu öğret, yolunda yürüyeyim; yolunda öleyim!» diye.. O âşık da halden, dilden anlıyan bir âşıksa:

«A yiğitin genci» der «sen bu aşkla iyice aşlanmış, haşlanmış, taşlanmışsın, daha fazla yaşlanıp başlanmasan da olur; sende yalnız aşk değil; âşıklık cevheri de var. Hele bir dur, seninle yayla yayla konup göçeriz. O çiçekli yerlerde gönlün gül olur açılır, dilin de bülbül olur söyler, bunlar olur şey! Vezni, düzeni kavramak, ayak kurmak, söz bulmak; bunlar da kolay iş; beni dinleye dinleye, deyişlerimi söyiye söyliye alışır, yetişirsin; gayrı koşmalar mı dedin koşmalar koşarsın, varsağılar mı dedin, varsağılar söylersin; hattâ, şu felek taş üstüne bir taş daha atsa, şu yürek dert üstüne bir det daha bağlasa da güzellemelerden üstün güzellemeler, yiğitlemelerden üstün yiğitlemeler yapıp yakıştırsam; şu dünyada âşıklara baş ben olsam, diye çırpınır durursun. Aşıklık dedikleri bu gül dikenli yolda pek onmazsın ya, güler yüz, tatlı dil ile gönül coşkunluğu içinde yaşarsm bir zaman..» diye, gönlünü alır. Bu delikanlı âşık da, o günden sonra o büyük âşıkın önünde diz çöküp yedi yıl emek verir ve günün birinde ustasının sazı üstünde uyanıp yetişir. Kalbini dile, aşkını tele getirmiye başlar. Karacaoğlan, Dadaloğlu, Âşık Ruhsatî ve Âşık Meslekî gibi.. İşte bu halk şairlerine «meydan âşığı», dizip koştuklarına da «âşık edebiyatı» diyoruz.

●

**Sohbet Aşıkları** : Bâzı halk şairleri de, yine şair olarak doğar, etrafından, muhitinden de alacağını alır; fakat, usta bir âşıkın sazı önünde diz çökmez de, bir duygu ve ifade terbiyesi geçirmek için, ya «Taptuğun tapusu» na, ya da başka bir dergâhın eşiğine yüz sürer. Bu dergâhın dili sihirli bir dildir, kalbden kalbe seslenen bu dil, yalnız inandırmaz, inandırdıklarını sevdirir de.. Bu sevgi ise, sevgilerin başı olan Allah sevgisidir. Yani «mecazî aşk» a bedel «ilâhî aşk».. İnsan bu büyük aşka tutuldu mu, her türlü bencilikten, nefsanîlikten sıyrılıp «Halk ile hak olmak» iştiyakı ile yanıp tutuşmıya başlar. İşte, bu yanan, tutuşan gönüllerin sesleri, nefesleri de birer şiirdir; Yunus gibi, Kaygusuz gibi.. Ruhlarını bir dergâhın ateşinde pişiren ve sofiyane şiirleri örnek ve meşk yaparak yetişen bu halk şairlerine «sohbet âşığı», tasavvufun mestîsini duyuran bedialarına da «tekke edebiyatı» diyoruz.



**Türkü yakanlar**'a gelince: Bunlar; ne bir pîr elinden dolu içmiş, ne bir dergâhta çiğ iken pişmiş, ne de bir ustanın sazı üstünde uyanıp yetişmiştir. Çoğu kadın olan bu halk sanatkârlarının yaratma cehdini de, önce kendilerinin ince hisli yaradılışına, sonra da yaratılan eserleri yoğura yoğura ona asıl kalıbını, kıvamını veren «cemiyet» e borçluyuz.

Elbette, daha ilk başta o türküyü yakan biri vardır; bu belki bir âşık, belki de bir kadın kişidir. Fakat, bu türkü topluluğun arasına yayıldıktan sonra onun dilinden, telinden çıktığı gibi kalmaz. Zamanla, yayıldığı yerlerin hislerini, seslerini alarak halkın istediği gibi değişip gelişir. Bir türkünün çeşitli varyanlar oluşu bundandır. İşte bunu değiştirip geliştiren şahsiyetler birbirine kalbolarak bir millî şahsiyet halini aldığı için, türküler ferdî değil, ma'şerî; yani bir şairin eseri değil, topluluğun yüreğinden doğmuş anonim eserler sayılır.

Bunun için günden güne, yerden yere ve ağızdan ağıza geçen halk türkülerinin ne doğduğu tarih bilinir, ne doğduğu yer aranır, ne de onu ilk dizip koşan bulunur; Hâsılı — Köroğlu, Kerem, Karacaoğlan, Emrah gibi belli âşıkların, türkü havasına bürünen, bâzı parçaları bir yana — asıl türkülerin yaşı, başı pek belli değildir.

Halkın, belki bu kadar ince eğirip, sık dokumadan halk türkülerine verdiği öteki ad, şu «memleket havaları» deyimi, bu bakımdan da ne kadar yerinde bir buluştur.

●

Bu itibarla halk türküleri; aralarındaki ölçü birliğine, şekil benzerliğine, dil ve duygu yakınlığına rağmen, ne «âşık edebiyatı» nın kadrosu içine alınabilir, ne «tekke edebiyatı» nın.. Onlardan büsbütün ayrı, tam mânasiyle bir «folklorik edebiyat» tır ve bizce asıl halk edebiyatı da budur ve bu mahiyetteki halk mahsulleridir. Mâ'şerileşmiyen, ferdî mahsuller olarak kalan âşık edebiyatı ile tekke edebiyatı ne geniş mânasiyle bir halk edebiyatıdır, ne de dar mânasiyle folklor edebiyatı.. Yukarı kümeye ait edebiyatlar gibi, bunlar da halk kümelerine ait bir nevi zümre edebiyatlarıdır. Bu suretle, ancak Türk edebiyatının birer kolu ve edebiyat tarihinin konusudur. Nasıl ki, ömrünü, gününü «Türk halk bilgisi» ne harcamış olan Dr. Kunoş, halk edebiyatı denilince, folklorik edebiyatı anlamış; yalnız bu kategoriye giren türküleri, manileri, destanları, masalları, efsaneleri derleyip toplamıştır. Yine tanınmış Fransız müsteşriki E. Saussey de, âşık edebiyatiyle, tekke edebiyatını profesyonel edebiyatlar olarak görmüş ve bunların folklorun çerçevesi içine alınamıyacağını söylemiştir.

●

Halk türkülerinin mevzularını, bu mevzuların içtimaî örgülerini, örf ve âdetlerden alınma desenlerini, kuruluş ve doyunuş metotlarını, duyuş ve ifade vasıtalarını, sanat ve estetik değerlerini ve nihayet sosyal fonksiyonlarını kılı kırk yararcasına tahlil etmek, bir önsözün üstüne düşmez. Bununla beraber, kısaca söylemek yakışırsa, halk türkülerinin asıl mihveri insandır. Ama, Kaf dağında yaşayan insan değil, bu toprağın üstünde doğan, bu toprağın üstünde büyüyen; içinde yaşadığı cemiyet gibi duyup, cemiyet gibi düşünen insan.. İşte türküler, bu reel insanın başına gelenleri, bunların gönül ve ülkü dünyalarını — spontane hamlelerle — dile ve tele getirir.

Gerçekten, başa gelmedik iş, ayağa değmedik taş olmaz. Kiminin başından bir kara sevdadır gelir geçer; kiminin başında kara gün kararıp kalır... Kimi gider, gelmez Yemene; kiminin kanı ılgıt ılgıt akar çemene.. Kimi bir söze, bir siteme alınır; kimi darağacında salım salım salınır. Kimi Muradın Bekir gibi düşer, bir muratsızın ağına; kimi Sepetçioğlu gibi dağların dağına.. Kimi Genç Osman gibi açar Bağdat kapısın; kimi Köroğlu misali atılır meydana, hâsılı bu türkülerden burcu burcu insan kokar; köy köy, yayla yayla Türk insanı!

Fakat, bu demek değildir ki, türküler kulaklarını cemiyete tıkamış, gözlerini tabiata kapamıştır; hâşâ! İnsan oğlu, cemiyetin bir kolu, tabiatın bir kanadı olduğuna göre, onun başına gelen olayların toplum içindeki izlerini, akislerini de bu türkülerde bulduğumuz gibi, tabiatın dahi onunla beraber ağlayıp, onunla beraber güldüğünü görürüz. Hattâ aşk, hasret, gurbet gibi yeryüzünün müşterek hisleriyle de çırpındığına bakılırsa; türkülerin insanlığa ait temleri de aksettirdiği anlaşılabilir.

●

Bu türkülerin dili de, halk dili dediğimiz, o imajlı, imalı dil; o engin ve zengin dildir. Pek yeri değil ama,

bugün başımızı çevirip de geçtiğimiz bu dil, «dilde kendimizi bulmak» istiyenlerin arayıp da bulamadıkları dildir.. Bu dilin ne sihirli ve şiirli bir ifade kudreti olduğunu, şu türkülerden bir kere daha anlıyabiliriz.

Çünkü ifadelerinde, parmağımızı ağzımızda bırakan öyle bir tablo canlılığı, yüreğimizi yerinden oynatan öyle bir tahkiye tatlılığı ve bir fidanın tomurcuklanması gibi kendiliğinden doğmuş görünen öyle bir sanat örgüsü var ki.. Hele o mısraların bir pınar gibi akışı ve «kavuşdak»ların kurnasına dökülüşü.. derin bir tahassüs ve heyecanla sarıp sarmalıyor bizi.

●

İmdi, bu dil ve üslûp mucizesine, tel ve armoni kuvveti de katıştırıldığını bir düşün, ve sonra türkülerimizin ne paha biçilmez birer sanat eseri olduklarını var kıyas et artık!

Gerçekten seslerle sözleri bir arada yoğuran türkülerin kendilerine göre öyle bir havası var ki, içli mi dedin, içli; dokunaklı mı dedin, dokunaklı.. Bu lirik ve titrek nağmeler, sadece yüreğimizi bir müzik tadiyle ısıtarak, okşayarak tatlı tatlı titretmekle kalmıyor; bizi âdeta, kendi dar kabuğumuzdan taşıran bir zevk ve heyecanla büyüleyerek türkülerden örülmüş renkli, sihirli bir âleme götürüyor.. Biz, baba - oğul Anadoluda folklor dağarcığımızı doldururken köy köy, yayla yayla dinlediğimiz halk türkülerini de bir bir not aldık ama, notaya alamadık. Bu yüzden biz, cüz cüz güftelerini verebileceğiz; müzik folklorcularımız da, bestelerini esirgemezlerse, türkülerimizin hem süt be süt şiir olan «sözler» i, hem de Türk ruhunun iç âhengini taşıyan «sesler» i karanlık çağlayan halinde akıp gitmekten kurtulur. Halk ağzı ve halk sazından dillerine dil, tellerine tel katmak istiyen söz ve ses sanatkârları için millî ve orijinal bir sanat kaynağı

olur. Üstelik, kültür ve medeniyet tarihimizi yazacak sosyologlarımız için de, ağzına kadar malzeme dolu, yeni bir folklor hazinesi yerine geçer. Biz, boynumuza düşeni yapıyoruz. Emek ve yorgunluklarımızın en büyük nasibi, eserciğini görmeden iki eli böğründe, muradı koynunda giden insan çocuğum için bir «Fâtiha» olacaktır.

*Eflâtun Cem GÜNEY*

## A DAĞLAR, A ULU DAĞLAR

SENİN yazın kışa benzer
Bir sevdalı başa benzer
Çok içmiş sarhoşa benzer
Duman eksilmiyen dağlar
A dağlar, a ulu dağlar
Eşinden ayrılan ağlar
Selviye benzer meşesi
Deli olup aşka düşesi
Top top olmuş menekşesi
Burcu burcu kokan dağlar
A dağlar, a ulu dağlar
Eşinden ayrılan ağlar
Ben bu dağdan geldim geçtim
Acı, tatlı sular içtim
Şol yârimden ayrı düştüm
Gördünüz mü balkan dağlar
A dağlar, a ulu dağlar
Eşinden ayrılan ağlar
Yükseklerde yurdun mu var
Şahinlerin, kurdun mu var
Bencileyin derdin mi var
Göz yaşları akan dağlar
A dağlar, a ulu dağlar
Eşinden ayrılan ağlar

## AĞAM İSTANBULU MESKEN Mİ TUTTUN

AĞAM İstanbul'u mesken mi tuttun
Gördün güzelleri beni unuttun
Sılaya gelmiye yemin mi ettin
Aylar tamam oldu, yıllar tükenmez
Bakarım yollara yiğidim gelmez

Kapının önünden bir garip geçti
Bir cevap söz ile bağrımı deşti
Gelirim dedi de gurbete düştü
Aylar tamam oldu, yıllar tükenmez
Bakarım yollara yiğidim gelmez

Ağamın giydiği ketenden gömlek
Dünyada yoğumuş öksüze gülmek
Yakışır mı bana bu yaşta ölmek
Aylar tamam oldu, yıllar tükenmez
Bakarım yollara yiğidim gelmez

Verdiğin yazmayı ateşte yaktım
Kül ettim ömrümü yoluna baktım
Ya senin tecellin, ya benim bahtım
Aylar tamam oldu, yıllar tükenmez
Bakarım yollara yiğidim gelmez

Ana getir postalımı giyeyim
Karanlık kabire nasıl gireyim
Yaşım küçük nasıl sual vereyim
Aylar tamam oldu, yıllar tükenmez
Bakarım yollara yiğidim gelmez

Varayım gideyim ıssız yurtlara
Derdimi dökeyim yeşil otlara
Anam yok ki her derdime katlana
Aylar tamam oldu, yıllar tükenmez
Bakarım yollara yiğidim gelmez

## BEBEK OY

ELMALIDAN çıktım yayan
Dayan hey dizlerim dayan
Emmim atlı dayım yayan
Bebek beni del'eyledi
Yaktı yaktı, kül eyledi

Kol bezin dalda bulduğum
Adını Ali koyduğum
Yedi yılda bir bulduğum
Bebek beni del'eyledi
Yaktı yaktı kül eyledi

Gökte yıldızlar yılışır
Kuzgunlar üleş bölüşür
Çadırda düşman gülüşür
Bebek beni del'eyledi
Yaktı yaktı kül eyledi

Deve var deveden yüce
Deveyi yüklettim gece
Nic'edeyim anam nice
Bebek beni del'eyledi
Yaktı yaktı kül eyledi

Kaynatam samur kürklü
Develeri kahve yüklü
Yad yaban değil yörüklü
Bebek beni del'eyledi
Yaktı yaktı kül eyledi

Çadırı çepiş kılından
Pazvandı çıkmaz kolundan
Kurtulamam ben dilinden
Bebek beni del'eyledi
Yaktı yaktı kül eyledi

Tabancamın ipek bağı
Baban bir aşiret beyi
Kanlı mı oldun Çiçekdağı
Bebek beni del'eyledi
Yaktı yaktı kül eyledi

Ak mememden sütler akar
Kavim, kardaş yola bakar
Yasımız obayı yakar
Bebek beni del'eyledi
Yaktı yaktı kül eyledi

## BEYPAZARI MEKÂNIMIZ İLİMİZ

KIR atın üstünde bir uzun yayla
Ne diyim beylerim kaderim böyle
Anama varınca doğrusun söyle
Beypazardır mekânımız, ilimiz
Kim bilir nerede kalır ölümüz

Bineydim de kır atımın üstüne
Alaydım da martinimi destime
Beş yüz atlı olsa gelmez üstüme
Beypazardır mekânımız, ilimiz
Kim bilir nerede kalır ölümüz

Beypazardan çıktım tütün satmıya
Kır atım başladı yatıp kalkmıya
Kolcular başladı kurşun atmıya
Beypazardır mekânımız, ilimiz
Kim bilir nerede kalır ölümüz

Kör olası Çerkes nereden geldin
Kuyumcuyum diye çayıra kondun
Alnı top perçemli yiğide kıydın
Beypazardır mekânımız, ilimiz
Kim bilir nerede kalır ölümüz

Gedikten aşıyor bir kara kağnı
Kağnının ardında kır atı bağlı
Kaldırın çevresin püskürme benli
Beypazardır mekânımız, ilimiz
Kim bilir nerede kalır ölümüz

## BİR İNCECİK YOLUM GİDER YEMENE

BİR incecik yolum gider Yemen'e
Ilgıt ılgıt kanım damlar çimene
Ölüm varmış güzelleri sevene
Ay karanlık gece vurdular beni
Yarin çevresine sardılar beni

Bir incecik yolum gider Serez'e
Yavrum sermiş mendilini kireze
Yok mu bize al yanaktan bir meze
Ay karanlık gece vurdular beni
Yarin çevresine sardılar beni

## BİR ODA YAPTIRDIM

BİR oda yaptırdım hurma dalından
İçini döşettim Acem şalından
O da benim değil, ahbap malından
Hoş bilezik, hoş bilezik, kolları nazik
Ben yarimden ayrı düştüm, vay bana yazık

Bir oda yaptırdım yüceden yüce
İçinde yatmadım üç gün, üç gece
Kurbanlar keseyim sardığım gece
Hoş bilezik, hoş bilezik, kolları nazik
Ben yarimden ayrı düştüm, vay bana yazık

Bir oda yaptırdım dururum diye
Aldım martinimi vururum diye
Hiç aklıma gelmedi ölürüm diye
Hoş bilezik, hoş bilezik, kolları nazik
Ben yarimden ayrı düştüm, vay bana yazık

Bir oda yaptırdım döşetemedim
Kahpe felek ile baş edemedim
Yalvardım, yakardım eş edemedim
Hoş bilezik, hoş bilezik, kolları nazik
Ben yarimden ayrı düştüm, vay bana yazık

## BUDİN DEDİKLERİ

BUDİN dedikleri Aksuyun başı
Kan ile yoğrulmuş toprağı, taşı
Çerkes bayraktardır şehitler başı
Geldi küffar aldı kale Budin'i
Aldı Budin kalesini geçti bedeni

Cihanlar tutuştu aklımız şaştı
Selâtin camisi havaya uçtu
Askerin yarısı hep şehit düştü
Geldi küffar aldı kale Budin'i
Aldı Budin kalesini geçti bedeni

Budin'in üstünde doğdu bir yıldız
Aldı hain küffar on iki bin kız
Kimi kadı, kimi müftü, müderris
Geldi küffar aldı kale Budin'i
Aldı Budin kalesini geçti bedeni

Budin dedikleri çepçevre meşe
Kurdunu, kuşunu doyurduk leşe
Hüngür hüngür ağlar genç Ali Paşa
Geldi küffar aldı kale Budin'i
Aldı Budin kalesini geçti bedeni

Budin'in içinde biz üç kız idik
Altın kafes içre besli kuzuyduk
Küffarın eline lâyık değildik
Geldi küffar aldı kale Budin'i
Aldı Budin kalesini geçti bedeni

## BURÇAK TARLASI

SABAHTAN kalktım ki ezan sesi var
Ezan sesi değil, burçak yası var
Sorun şu adama kaç tarlası var
Aman ne zor imiş burçak yolması
Burçak tarlasına gelin olması

Sabahtan kalktım da südü pişirdim
Südün köpüğünü yere taşırdım
Burçak tarlasında aklım şaşırdım
Aman ne zor imiş burçak yolması
Burçak tarlasına gelin olması

Elimin kınasın hamur ettiler
Gözümün sürmesin kömür ettiler
Burçak tarlasına gelin ettiler
Aman ne zor imiş burçak yolması
Burçak tarlasına gelin olması

Elimi salladım değdi dikene
İnkisar eyledim burçak ekene
İlâhî kaynana ömrün tükene
Aman ne zor imiş burçak yolması
Burçak tarlasına gelin olması



## BÜLBÜL NE GEZERSİN

BÜLBÜL ne gezersin Çukurova'da
Eşin şahin kapmış kendin yuvada
Kendin gurbet elde, gönlün sılada
Ötme garip garip, gönül şen değil

Bülbül ne yatarsın bahar erişti
Kırmızı gül koncasına kavuştu
Sılada sevdiğim aklıma düştü
Ötme garip garip, gönül şen değil

Bülbül ne yatarsın bahar yaz geldi
Bizim göle ördek geldi, kaz geldi
Sılada sevdiğim benden vaz geldi
Ötme garip garip, gönül şen değil

Bülbül ne yatarsın şu bahar vakti
Yıkıldı gönlümün sarayı, tahtı
Böyledir âlemde âşıkın bahtı
Ötme garip garip, gönül şen değil

Bülbül neden böyle efgan edersin
Bir an ârâm etmez her an ötersin
Âşıkların bağrın büryan edersin
Ötme garip garip, gönül şen değil

Gülün ömrü nazla gelip geçiyor
Bülbül kafesinden kaçmış uçuyor
Kervan yükün almış konup göçüyor
Ötme garip garip, gönül şen değil

## CEZAYİR

CEZAYİR'İN menekşesi top biter
Arasında türlü türlü ot biter
Benim derdim elinkinden besbeter
Dertlilere şifa olan Cezayir

Cezayir'in gemileri yağlanır
Yağlanır da tersaneye bağlanır
Cezayir'de koç yiğitler eğlenir
Dertlilere şifa olan Cezayir

Cezayir devesi gelir Hicaz'dan
Türlü kumaşlarla dolar bedesten
Hanımlar seyreder altın kafesten
Dertlilere şifa olan Cezayir

Cezayir'in harmanları savrulur
Savruldukça daneleri ayrılır
Sılayı andıkça başım çevrilir
Dertlilere şifa olan Cezayir

## ÇAKIR MUSTAFA

KARAKOLDAN çıktım yan basa basa
Ciğerlerim koptu kan kusa kusa
Beni vuran oğlan Konyalı Musa
Çakırım, Mustafam yerde yatıyor
Gaytan bıyıkları kana batıyor

Meyhaneden çıktım tabakam kaldı
Dört yanıma baktım karakol aldı
Benim nazlı yarim kimlere kaldı
Çakırım, Mustafam yerde yatıyor
Gaytan bıyıkları kana batıyor

Çarşının içinde sıra kasaplar
Adam ahbabına bıçak mı saplar
Mustafa gidiyor gelin ahbaplar
Çakırım, Mustafam yerde yatıyor
Gaytan bıyıkları kana batıyor

Gece mezarlıkta vurdular beni
Yârin çevresine sardılar beni
Ölmeden toprağa koydular beni
Çakırım, Mustafam yerde yatıyor
Gaytan bıyıkları kana batıyor.

Mezar arasında harman olur mu
Kama yarasına derman olur mu
Kama sokanlarda iman olur mu
Çakırım, Mustafam yerde yatıyor
Gaytan bıyıkları kana batıyor.

Mezarımın taşı kıbleye karşı
Dil verin söylesin kabrimin taşı
Beni vuran oğlan Çerkesler başı
Çakırım, Mustafam yerde yatıyor
Gaytan bıyıkları kana batıyor.

## DAĞLAR BAŞI

DAĞLAR başı boran değil, kış değil
Yarden ayrılalı gönül hoş değil
Gurbet il de dayanacak iş değil
Gecemle gündüzüm zâroldu bugün

Yavrumun kâkülü bir sırma telden
Çeksem ayrılığı ne gelir elden
Ayırdılar beni gül yüzlü yarden
Gecemle gündüzüm zâroldu bugün

Yalçın kayaları taşçılar kırsın
Tomurcuk gülleri yâdeller dersin
Bana verdi, hiçbir kula vermesin
Gecemle gündüzüm zâroldu bugün



## EĞİN HAVASI

EĞİN viran olmuş baykuşlar öter
Gül olan yerlerde bülbüller öter
Cevrini ben çektim el almış yatar
Ya ben ağlamayım, kimler ağlasın
Yaram yürektedir kimler bağlasın

Eğin dağlarında güller bitmiyor
Viran bahçelerde bülbül ötmüyor
Yârimin sevdası serden gitmiyor
Gel ağam, gel ağam, gel de yine git
Akan yaşlarımı sil de yine git

Eğin'in ardından akan Fırat'tır
Ağamın bindiği demir kır attır
Sılaya gelmesi hayli murattır
Gel ağam, gel ağam olma hıyanet
Gurbet icad eden görmesin cennet

Eğin'in etrafı dağdır, meşedir
İçinde oturan beydir, paşadır
Yüz elli mahalle, beş yüz köşedir
Gel ağam gel ağam olma yalancı
Benim âhım eder seni dilenci

Eğin'in içinde bir sulu ırmak
Aman ne müşkülmüş yarden ayrılmak
Nasip olmıyacak yatıp sarılmak
Tez gel ağam tez gel ömrüm geçiyor
Ecel şerbetini yârin içiyor

Ağam İstanbul'lu, Eğin'li misin
Sılaya gelmiye yeminli misin
Yoksa bana da mı emin değilsin
Tez gel ağam tez gel eğlenmiyesin
İlde güzel çoktur evlenmiyesin

Eğin viran olmuş bülbül ötmüyor
Ağam ırak yolda, elim yetmiyor
Sayı tutam dedim sayı gitmiyor
Gel ağam gel ağam tez gel sılaya
Sen gelmezsen, ben geleyim oraya

Sabahtan kalktım ki güneş parlıyor
Ağam atın terkisini bağlıyor
Yüzüne baktım ki melûl ağlıyor
Gel ağam gel ağam olma muhannet
Gurbet icad eden görmesin cennet

Ağam odamızın sergisi çuha
İnceldi bağrımız pek oldu yufka
Göreyim yüzünü bu canım çıka
Tez gel ağam tez gel, gel de yine git
Akan göz yaşımı sil de yine git

Eğin'in altında susuz çaylara
Yalvarırım yıldızlara, aylara
Yâr ile sahrada geçen çağlara
Ya ben ağlamayım kimler ağlasın
Bu garip gönlümü kimler eğlesin

Ağam sen gideli yedi yıl oldu
Diktiğin ağaçlar meyvayla doldu
Seninle gidenler sılaya döndü
Tez gel ağam tez gel dayanamıyom
Uyku, gaflet bastı uyanamıyom

Ağamın bıyığı burmadır burma
Bir teli ibrişim, bir teli sırma
Mevlâyı seversen gurbette durma
Gel ağam gel ağam, gel de yine git
Akan göz yaşımı sil de yine git

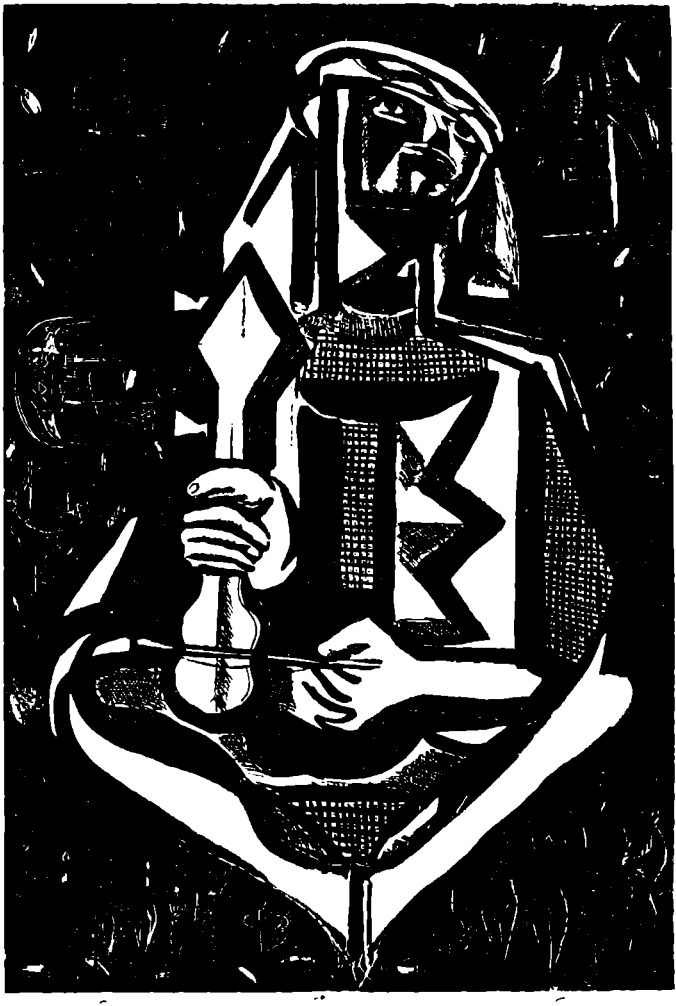
Güneş doğariken allanır dağlar
Yeşil ipeklere boyanır bağlar
Yârimin hasreti ciğeri dağlar
Ya ben ağlamayım kimler ağlasın
Yürek yarasını kimler bağlasın

Yeşil kurbağalar öter göllerde
Kırıldı kanadım kaldım çöllerde
Anasız babasız gurbet illerde
Ya ben ağlamayım, kimler ağlasın
Şu mahzun gönlümü kimler eğlesin

Bayram geldi diye oynuyor kızlar
Yâri düşününce yüreğim sızlar
Karalar giyinmiş gökte yıldızlar
Tez gel ağam tez gel bayram geliyor
Eller sevdiğine allar alıyor.

## EMİNEM

EMİNEM oturmuş taşın üstüne
Taramış zülfünü kaşın üstüne
Selâmın gelirse başım üstüne
Eminem Eminem, aslan Eminem
Gel otur yanıma yaslan Eminem
Eminem gidiyor sabah suyuna
Al fistan kestirdim ince boyuna
Kurban olam Eminenin huyuna
Eminem Eminem canım Eminem
Gel otur yanıma hanım Eminem
Eminem oturmuş gül ile oynar
Taramış zülfünü tel ile oynar
Sabah serininde yel ile oynar
Eminem Eminem yaman Eminem
Gel otur yanıma aman Eminem
Karşı dağda yeşil buğday ekili
Turralanmış, top top olmuş kâkülü
Eminem olmuştur kızlar vekili
Eminem Eminem üzen Eminem
Gel otur yanıma düzen Eminem
Eminem oturmuş kendini över
Altın saç bağları topuğu döver
Bin altın vermişim, bin daha değer
Eminem Eminem güzel Eminem
Güzel gözlerini süzen Eminem
Caminin duvarı, biri ben olam
Emine gelinin eri ben olam
Eller diken olsun gülü ben olam
Eminem Eminem aslan Eminem
Gel otur yanıma yaslan Eminem



## EMİR AĞA

GEMEREĞİN altı pınar
Akar kaynayı kaynayı
Emir ağam can veriyor
Yürek oynayı oynayı

Yine yağmur yağdı m'ola
Göğe bulut ağdı m'ola
Emir ağanın öldüğünü
Ahbapları duydu m'ola

Gemereğin ardı meşe
Kanlar akar hilâl kaşa
Nasıl kıydın deli Fazlı
Kolların dibinden düşe

Kapımızın önü arpa
At yayılır kırpa kırpa
Nasıl kıydın deli Fazlı
Dil bilmiyor kızı körpe

Dar sokaktan geçemedim
Şarap aldım içemedim
Dediler Fazlı geliyor
Namuslandım, kaçamadım

Yaşa Emir ağam yaşa
Kan bulaşır çatık kaşa
Seni vuran deli Fazlı
Elleri yanına düşe

Altın beşik el istiyor
Sallamaya kol istiyor
Kınamayın iller bizi
Yörük kızı yâr istiyor.

Lâstik giyer ayağına
Çadır kurar koyağına
Kaymakam da ne olur
Vali gelir ayağına

Gemereğin örenleri
Top top olmuş cerenleri
Şarkışla'ya vardı m'ola
Emirimin yârenleri.

## EMİR DAĞI

EVLERİ var anam yolun sağında
Arzumanım kaldı göğsü ağında
Bir çift güzel gördüm Emir dağında
Nice güzellerin var Emir dağı
Ateşler düşsün de yan Emir dağı

Duman kalkar tozlu yola sürünür
Güzel olan albalasın bürünür
Çıkınca yükseğe Akyar görünür
Nice güzellerin var Emir dağı
Ateşler düşsün de yan Emir dağı

Emirdağ başında yanar bir ışık
Işığın başında salınır âşık
O buğday benizli, zülfü dolaşık
Nice güzellerin var Emir dağı
Ateşler düşsün de yan Emir dağı

## ESME RÜZGÂR

ÖRDEĞİN sürüsü kazınan gelir
Baharın kokusu yazınan gelir
Güzeller salınıp nazınan gelir
Esme rüzgâr esme, başım dalgalı
Nazlım benden ayrı kaldı kalalı

Karadır kaşların yay eylemişler
Aklımı başımdan zay eylemişler
Duydum güzelleri pay eylemişler
Esme rüzgâr esme, başım dalgalı
Nazlım benden ayrı kaldı kalalı

Akşam olur kuşlar konar dallara
Susamış yıldızlar iner göllere
Güzeller dizilmiş bizim yollara
Esme rüzgâr esme, başım dalgalı
Nazlım benden ayrı kaldı kalalı

# FATMA

FATMAM seni çil oğlana yedirmem;
Alamamış, kötü imiş dedirmem.
Al bayrak kaldırıp davul döğdürmem.
Aman kömür gözlüm yol ayrı düştü;
Yol ayrı düşmedi yâr ayrı düştü.

Fatmaya gelmedim yatmaya geldim
Yorganı üstünden atmaya geldim
Kız aç kollarını yatmaya geldim
Aman kömür gözlüm yol ayrı düştü;
Yol ayrı düşmedi yâr ayrı düştü.

Bir kuş idim kız koluna tünedim;
Yeltendim uçmıya yoktur kanadım.
Ananın, babanın sabrın sınadım
Aman kömür gözlüm yol ayrı düştü;
Yol ayrı düşmedi yâr ayrı düştü

Kapımızın önü harmana ırak;
Yan durun yârenler Fatma'yı görek.
Buna sevda derler evlerden ırak
Aman kömür gözlüm yol ayrı düştü;
Yol ayrı düşmedi yâr ayrı düştü.

## GELİN AYŞE

KOYUN gelir yata yata
Çamurlara bata bata
Gelin Ayşem sele gitmiş
Yosunları tuta tuta
Aman Ayşem, yaman Ayşem
Dağlar başı duman Ayşem

Koyun gelir yozuyunan
Ayağının tozuyunan
Gelin Ayşem sele gitmiş
İki körpe kuzuyunan
Aman Ayşem, yaman Ayşem
Dağlar başı duman Ayşem

## GEMİCİ TÜRKÜSÜ

AŞAĞIDAN gelir canım gemiler
Yel vurdukça inim inim iniler
Hercailer ayda bir dost yeniler
Güzel olsa, esmer olsa, el verir
Kadir mevlâm ihsan eder yel verir

Kış gidende badem açar çiçeği
Ağalar takınır hançer bıçağı
Böyle m'olur dilberlerin köçeği
Güzel olsa, esmer olsa elverir
Kadir mevlâm ihsan eder yel verir.

Yaz olunca atlar çıkar çayıra
Kısmetimiz bari Hüda kayıra
Meğer seni benden ölüm ayıra
Güzel olsa, esmer olsa, elverir
Kadir mevlâm ihsan eder yel verir

Ne dar olmuş entarimin yenleri
Sayamadım ak gerdanda benleri
Ben ölürsem eller sürsün demleri
Güzel olsa, esmer olsa el verir
Kadir mevlâm ihsan eder yel verir.

## GENÇ OSMAN

GENÇ Osman dediğin bir küçük uşak
Beline bağlamış ibrişim kuşak
Askerin içinde biricik koçak
Allah Allah deyip geçer Genç Osman

Bağdad'ın içine girilmez yastan
Her ana doğurmaz böyle bir aslan
Kelle koltuğunda geliyor kastan
Allah Allah deyip geçer Genç Osman

Bağdad'ın kapusun Genç Osman açtı
Düşmanın cümlesi önünden kaçtı
Kelle koltuğunda üç gün savaştı
Allah Allah deyip geçer Genç Osman

Askerin bir ucu göründü Van'dan
Kılıcın kabzası görünmez kandan
Bağdad'ın içinde tozdan, dumandan
Allah Allah deyip geçer Genç Osman

## GER ALİ

GER Ali dedikleri bir ince uşak
Başına şal bağlamış, beline kuşak
Arkasına toplamış bin beş yüz uşak
Dağları bedesten eden Ger Ali

Ger Ali dedikleri bir kara dana
Çekti bıçağını koydu meydana
Onu doğran ana gelmez cihana
Dağları bedesten eden Ger Ali

Ger Ali'nin boyu selviden uzun
Dağlarda gezer o yaz ile güzün
İzmir'de alırsam Belloz'un kızın
Dağları bedesten eden Ger Ali.

Kuyucak pınarı harlayıp akar
Candarmalar durmaz dağlardan bakar
Alinin kurşunu dünyayı yakar
Dağları bedesten eden Ger Ali

Beydağının arkası bayır değil mi
Kır atın yediği çayır değil mi
Akşamki rüyalar hayır değil mi
Kader bugüneymiş diyen Ger Ali

Şu Aydın'ın içinde oldu bir oyun
Kanare'ye gelmiş kurbanlık koyun
Cellâtlar geldi kalk Ger Alim soyun
Kader bugüneymiş diyen Ger Ali

Bey dağının arkası kaplan inleri
Arkamızdan gelen Türkmen beyleri
Yetiş de İnce Efe inlet günleri
Dağları bedesten eden Ger Ali

Kuyucaktan çıktım, sökün eyledim
İndim Aydın'a da, mekân eyledim
Kara Osmanoğlu sana neyledim
Dağları bedesten eden Ger Ali

Merdivenden inerken gönlüm bulandı
Okudum fermanı yüreğme indi
Dört yanıma baktım asker dolandı
Kader bugüneymiş diyen Ger Ali.

İndim şu Aydın'a kollarım bağlı
Konağın önünde urganım yağlı
Nettim, neyledim ki Kar'Osmanoğlu
Kader bugüneymiş diyen Ger Ali

## GESİ BAĞLARI

GESİ bağlarında bir top gülüm var
Hey Allahtan korkmaz, sana bana ölüm var
Ölüm var da, şu gençlikte zulüm var.
Atma anam atma şu dağların ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdim

Gesi bağlarından gelsin, geçilsin
Süzülsün bâdeler tas tas içilsin
Herkes sevdiğini alsın seçilsin.
Atma anam atma şu dağların ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdim

Gesi bağlarının gülleri mavi
Ayrıldım yârimden gülmeyim bari
Yârden ayrılanın nic'olur hali
Atma anam atma şu dağların ardına
Kimseler yanmasın anam yansın derdim

Gesi bağlarında dolanıyorum
Yitirdim yârimi aranıyorum
Bir çift kelâmına güveniyorum
Gel otur yanıma hallerimi söyleyim
Halimden bilmiyor ben o yâri neyleyim

## GEYİK

GELME avcı gelme benim izime
Sarı sinek doldu elâ gözüme
Kimler meme versin körpe kuzuma
Dinledim bir geyik candan inliyor

Hay ettiler al çuhalı tazıya
Düşürdüler bir enginee yazıya
Can çabada bakamadım kuzuya
Dinledim bir geyik candan inliyor.

Gelme avcı gelme, kanım bulaşır
Kurşun yedim ayaklarım dolaşır
Şimdi körpe kuzularım meleşir
Dinledim bir geyik candan inliyor.

Yâd avcılar baş ucumda gözlüyor
Etlerimi dilim dilim közlüyor
Gelir diye kuzularım gözlüyor
Dinledim bir geyik candan inliyor.

# İZMİR'İN İÇİNDE

İZMİR'İN içinde al, yeşil bayrak
Bir yanın bal olmuş, bir yanın kaymak
Dünyada olur mu hiç yâre doymak
Vermem seni yâdellere, ellere
Heyyy kara gözlüm hey
Heyyy sürmelim hey

İzmir'in içinde gül ile diken
Kör olsun dikeni yoluma diken
Ayrılık değil mi belimi büken
Vermem seni yâdellere, ellere
Heyyy kara gözlüm hey
Heyyy sürmelim hey

İzmir'in içinde ekerler darı
Ekerler, biçerler ederler kârı
Yürekten çıkmıyor o yârin nârı
Vermem seni yâdellere, ellere
Heyyy kara gözlüm hey
Heyyy sürmelim hey

İzmir'in içinde vurdular beni
Al kanlar içinde koydular beni
Yârin çevresine sardılar beni
Heyyy kara gözlüm hey
Heyyy sürmelim hey

## KALECİKLİ RIZA

BATIDAN geliyor davulun sesi
Alli, yemenili, eğdirmiş fesi
Benim beyim götürmüyor nefesi
Amanın da eller beyime n'oldu
Vadesiyle değil, ciritten öldü

Kara koyun gelmiş kuzusun ister
Beyim utancından yarasın gizler
N'oldun hey Allahım bir oğul göster
Amanın da eller beyime n'oldu
Vadesiyle değil, ciritten öldü.

Çuha mintan geydi, yenin ezmedi
Bu dünyada doya doya gezmedi
Hainlik ettiler, nasıl sezmedi
Amanın da eller beyime n'oldu
Vadesiyle değil, ciritten öldü.

## KAR MI YAĞDI

KAR mı yağdı Kütahya'nın dağına
Ateş düştü ciğerimin bağına
Gül döşenmiş şalvarının ağına
A dağlar, a dağlar lâleli dağlar
Lâlesi boynunda bir gelin ağlar.

Ah Kerime'm hangi bağın gülüsün
Sen mevlânın bir sevgili kulusun
Nittim sana sen Allahtan bulursun
Külhan tütününden baskın yanarım
Uyuyup uyanıp seni ararım.

Yine yeşillendi suların başı
Aktı da dinmiyor gözümün yaşı
Ateşe koysunlar gülmedik başı
Kayırma sevdiğim gün böyle kalmaz
Yanar yüreğimin ateşi sönmez

Varam gidem dağlar alsın önümü
Yâdlar aldı koyvermiyor gülümü
Ateşlere yaktın deli gönlümü
Ölüm olsa, ayrılıklar olmasa
Ya nedem sevdiğin eller sarmasa

## KARA KOYUN

KARA koyun sana tuzlar yalattım
Yalattım da ciğerciğin doğrattım
İşte seni su başına ilettim
İçme koyun içme, haydi dön geri
Sözümü tutmanın şimdi tam yeri.

Tanla gelir sarı çanın avazı
Kimi allar giymiş, kimi beyazı
Dönüp kılsam ben bir sabah namazı
İçme koyun içme, haydi dön geri
Sözümü tutmanın şimdi tam yeri.

Eğilip içenler unup yetmesin
Yedib güden çoban gayri gütmesin
Yaydığı yerlerde otlar bitmesin
İçme koyun içme, haydi dön geri
Sözümü tutmanın şimdi tam yeri.

## KARA KUZU

KARA koyun sana çanlar takayım
Ablan sağsın ben karşıdan bakayım
Yavrun olduysa yavru bakayım.
Ağlama koyunum vazgeç kuzundan
Ne analar ayrı düşer kızından.

Senin kuzun bu yaylanın kuzusu
Hiç bitmiyor yüreğimin sızısı
Meğer böyle imiş alnım yazısı
Ağlama koyunum vazgeç kuzundan
Ne analar ayrı düşer kızından.

Yeşermesin gayri dağların başı
Gözümden akan yaş, gözünün yaşı
Ölüm de, zulüm de mevlânın işi
Ağlama koyunum vazgeç kuzundan
Ne analar ayrı düşer kızından.

# KARADENİZ HAVASI

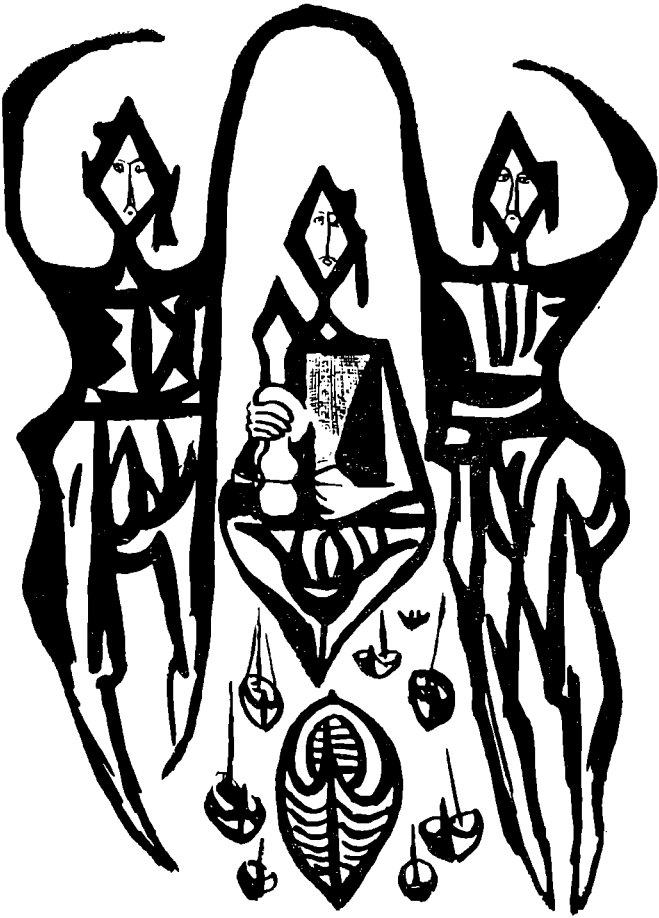
GİDERUM yalı yalı
Düştü katırın malı
Azacuk gel yakına
At bağa portokalı

Gurşun attum fidana
Fidani vuramadum
İki sevdam var iken
Birini alamadum.

Ha buradan aşağu
Ben enmezdum enmezdum
Can versem kucağunda
Ben can verdum demezdum.

İndum dere ırmağa
Zeytun dalı kırmağa
Geldum seni almağa
Başladum ağlamağa

Giz bahçede gül var mı
Gül dibinde yol var mı
Birazdan geliyorum
Garyolanda yer var mı.



## KIRIMDAN GELİRİM, ADIM SİNANDIR

KIRIM'DAN gelirim adım Sinan'dır
Kılıcımın suyu kandır, dumandır
Haber geldi Macar Tuna'ya inmiş
Haddin bildirmiye ahdim yamandır.

Kırım'dan gelirim atım Arap'tır
Gizlenme Nemçeli meydan burdadır
Macar illerinde bilmiyen varsa
Meydan okumakçün Sinan burdadır.

Gâh köle olursun ve gâhi âsi
Er sözün fehmetmez elin kahpesi
Gizli işim yoktur bilmiyen varsa
Dizgin kırmak için meydan burası

Küffar sanır hüccet almış Eğri'ye
Hali benzer nefes çekmiş bengiye
Ne de çabuk unuttular Muhac'ı
Bire sorun, Nemçeli'ye, Lehli'ye.

## KIZILIRMAK

KIZILIRMAK parça parça olasın
Her parçanı bir diyara salasın
Sen de benim gibi yârsiz kalasın
Kızılırmak nettin allı gelini
Gerdanı püskürme benli gelini

Köprüye vardık da köprü yıkıldı
Beşyüz atlı birden suya döküldü
Koç yiğidin evde beli büküldü
Kızılırmak nettin allı gelini
Gerdanı püskürme benli gelini

Elinin kınası bozuldu m'ola
Gözünün sürmesi süzüldü m'ola
Dünyalar ben gibi üzüldü m'ola
Kızılırmak nettin allı gelini
Gerdanı püskürme benli gelini

Avcı gelsin şu kartalı vuralım
Dalgıç gelsin şu gelini bulalım
Güveye de kara haber salalım
Kızılırmak nettin allı gelini
Gerdanı püskürme benli gelini

## KOZANOĞLU

KIZILIRMAK akmam diyor
Kenarımı yıkmam diyor
Ünü büyük Kozanoğlu
Ben yurdumdan çıkmam diyor.

Kara çadır kurmayınan
Beş yüz atlı gelmeyinen
Ünü büyük Kozanoğlu
Ben yurdumdan çıkmam diyor

Çıktım Feke'nin dağına
Elimi attım bağına
Aşiret sahip olmuyor
Kaç kurtul Gâvur dağına

Çıktım Kozanın dağına
Karı düzleyi düzleyi
Yaralarım göz göz oldu
Cerrah gözleyi gözleyi.

## MOLLA KARA YILAN

MOLLAM oturmuş da yazı yazıyor
Ah ince dillerden ince dillerden
Hiç mi gelen yoktur bizim illerden
Davran beyim davran kâfir zor geldi
Kara taş içinde toplar kuruldu
Vura vura anam kolum yoruldu
Yılan beyim koltuğundan vuruldu
Davran beyim davran kâfir zor geldi
Yılan beyim der ki öldüm gaziler
Kurşun değdi yaralarım sızılar
Kime boyun eğsin emlik kuzular
Davran beyim davran kâfir zor geldi
Mollanın hurcunda bir top alaca
Camiye getirin kanlı salaca
Hiç kimsem yoktur gide Hallaca
Davran beyim davran kâfir zor geldi
Kilis'in yoluna arpa ekildi
Arpanın yoluna mermi dikildi
Analar bacılar yola döküldü
Davran beyim davran kâfir zor geldi
Maraştan çıktım da girdim bahçeye
Vatan satılır mı altın akçaya
Bizim çeteler de dönmüş Sökçeye
Davran beyim davran kâfir zor geldi
Anama söyleyin damda yatmasın
Taze meyvalardan yiyip tatmasın
Mollam gelir deyü umud etmesin
Davran beyim davran kâfir zor geldi

## NE KARAYMIŞ

NE karaymış, şu alnımın yazısı
Meleşmiyor koyun ile kuzusu
Ana baba, kavim, kardeş acısı
Nerde benim mor sümbüllü bağlarım
Gurbet ilde ah çekerek ağlarım

Şu gönlümün şirazesi bozuldu
Alnıma da kara yazı yazıldı
Gurbet ilde mezarım da kazıldı
Nerde benim çiçek kokan dağlarım
Gurbet ilde ah çekerek ağlarım.

## NEDEM FELEK NEDEM

BEN feleği gördüm taştan inerken
Kırıldı kanadım uçayım derken
Şu karlı dağları aşayım derken
Felek kırdı kanadımı, kolumu
Bağladı da her taraftan yolumu

Harkım ayıkladım, suyum akmadı
Çok yuva bekledim yavru çıkmadı
Karalı bayramlar yine kalkmadı
Nedem felek nedem, yel aldı gitti
Gülü ben büyüttüm el aldı gitti

İstanbul dediğin güzeller tahtı
Felek kemendini boynuma taktı
Mahpusun bayramı ezelden kalktı
Felek kırdı kanadımı kolumu
Bağladı da her taraftan yolumu

Ne bir kuşum yükseklerden seslenir
Ne sunam var yar koynunda beslenir
Gece gündüz demez gözüm ıslanır
Nedem felek nedem yel aldı gitti
Gülü ben büyüttüm el aldı gitti.

# OSMAN EFE

YAYLALAR içinde Erzurum yayla
Şehirler içinde Konya'dır Konya
Osman efem ölmüş şen olsun dünya
Açın kapıları Osman geliyor
Osman değil aman aslan geliyor

Süre süre indirdiler Maraş'a
Dört tane kaymakam bir tane paşa
Vesika sorarlar yatan üleşe
Açın kapıları Osman geliyor
Osman değil aman aslan geliyor.

Osman'ın mendili saman sarısı
Osman'ı vurdular gece yarısı
Durmadan ağlıyor bir tek karısı
Açın kapıları Osman geliyor
Binmiş kır atına aslan geliyor

Ağlama anacım ağar gelirim
Akar sular gibi çağlar gelirim
Doğan aylarınan doğar gelirim
Açın kapıları Osman geliyor
Osman değil aman aslan geliyor

Osmanın bindiği gümüşlü eğer
Her gelen kurşunlar Osman'a değer
Osman'ı öldürdüler şen olsun şeher
Açın kapıları Osman geliyor
Osman değil aman aslan geliyor

## ÖTME BÜLBÜL ÖTME

BÜLBÜL neden böyle feryad edersin
Ötme bülbül ötme bağrımı deldin
Varıp yâdellere diller dökersin
Ötme bülbül ötme, bağrımı deldin.

Yenilendi yüreğimin yarası
Ahla doldu yerin, göğün arası
Kara yerde yatar canlar paresi
Ötme bülbül ötme bağrımı deldin.

A bülbül feryadın tâ arşa çıktı
Nice yanmışların bağrını yaktı
Senin de yavrunu şahin mi kaptı
Ötme bülbül ötme bağrımı deldin.

Öte öte üstümüzden geçersin
Eski, yeni yaraları açarsın
Senin kanatların vardır uçarsın
Ötme bülbül ötme bağrımı deldin.

## PINARBAŞI

PINAR senin ne belâlı başın var
Yarenin var, yoldaşın var, eşin var
Baş ucunda elvan elvan taşın var
Yandım kızlar bir su verin pınardan.

Pınar senin ayağını kazarlar
Kazarlar da inci, mercan dizerler
Top top olmuş geliyorlar güzeller
Yandım kızlar bir su verin pınardan.

Pınar senin başucunda durmalı
Külünk alıp taşlarını kırmalı
Yavru keklik gibi gözü sürmeli
Yandım kızlar bir su verin pınardan.

## SARARDIM BEN SARARDIM

SARARDIM ben sarardım
Senin için sarardım
Baş yastıkta göz yolda
Her gelene sorardım.
Açtı m'ola şu Sıvas'ın gülü, yaprağı
Çekti bizi gurbet ilin suyu, toprağı.

Armut dalda, dal yelde
Bülbül ötmez her yerde
Felek bizi ayırdı
Her birimiz bir yerde
Oy dağlar, yeşil dağlar
Gurbette yârim ağlar

Kayalardan kayarım
Bulamadım ayarım
Ben bu dertten ölürsem
Kaderime sayarım.
Açtı m'ola şu Sıvas'ın gülü, yaprağı
Çekti bizi gurbet ilin suyu, toprağı.

Gemilerde kereste
Bülbül ötmez kafeste
Dediler yârin hasta
Yetiştim son nefeste
Oy dağlar, yeşil dağlar
Gurbette yârim ağlar



## SELVİ KAVAK

ÇELVİ kavak uzar gider dal olmaz
Her güzelin yanağında ben olmaz
O güzellik kimselere mal olmaz
Ört anam yazmamı boylu boyunca
Ben doydum dünyama ay gün dolunca

Selvi kavak uzar gider boşuna
Zalim düşman düştü benim peşime
Bu gençlikte neler geldi başıma
Ört anam yazmamı boylu boyunca
Ben doydum dünyama ay gün dolunca

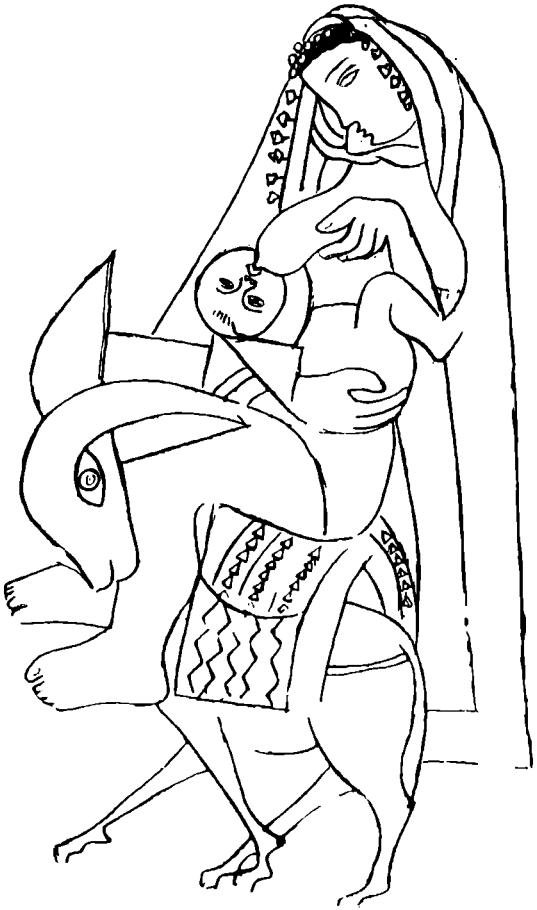
Selvi kavak gıcır gıcır gıcılar
Kurşun yedim sol böğrümde sancı var
Bacı, kardeş başucumda sızılar
Ört anam yazmamı boylu boyunca
Ben doydum dünyama ay, gün dolunca

## SEPETÇİOĞLU

SEPETÇİOĞLU bir ananın kuzusu
Hiç gitmiyor yüreğimden sızısı
Böyle imiş alnımızın yazısı
Yassıl dağlar yassıl
Osman Efem geliyor vay vay

Seslen Sepetçioğlu efece seslen
Lâleli, çemenli dağlara yaslan
Analar doğurmaz sen gibi arslan
Yassıl dağlar yassıl
Osman Efem geliyor vay vay

Kalk gidelim şu kışladan aşağı
Salıvermiş ince belden kuşağı
Yaman olur Kastamonu uşağı
Yassıl dağlar yassıl
Osman Efem geliyor vay vay



## SİNANOĞLU

SİNANOĞLU iner gelir enişten
Her yanları görünmüyor gümüşten
İnan olsun haberim yok bu işten
Nolaydı nolaydı teslim olaydım
Konak kapısına kendim varaydım.

Sinanoğlu derler benim bir adım
Şu dağlarda bağlı kaldı kır atım
İnan olsun haşre kaldı muradım
Nolaydı nolaydı teslim olaydım
Konak kapısına kendim varaydım

## ŞAHİN BEY

ŞAHİN Bey kavgada ilk kurban oldu
Kâfirin ordusu Anteb'e doldu
Analar babalar saçını yoldu
Uyan Şahin uyan, gör neler oldu
Sevgili Anteb'e düşmanlar doldu

Uyan Şahin uyan, uyanmaz mısın
Diz çöküp düşmana dayanmaz mısın
Al kızıl kanlara boyanmaz mısın
Uyan Şahin uyan, gör neler oldu
Sevgili Anteb'e düşmanlar doldu

Şahanı sorarsan otuz yaşında
Süngüyle delindi köprü başında
Çeteler toplanmış ağlar başında
Uyan Şahin uyan, gör neler oldu
Sevgili Anteb'e düşmanlar doldu

Uyan Şahin uyan yaran çok mudur
Düşmandan öcüğü alan yok mudur
Saplanan bağrına yoksa ok mudur
Uyan Şahin uyan, gör neler oldu
Sevgili Anteb'e düşmanlar doldu

Kimi yaralanmış, kanlar saçıyor
Kimi süngülere bağrın açıyor
Kimi yavrusunu almış göçüyor
Uyan Şahin uyan, gör neler oldu
Sevgili Anteb'e düşmanlar doldu

## ŞAKI BÜLBÜL

SABAH oldu tan yerleri atıyor
Cümle kuşlar destur olmuş ötüyor
Ayşe'ciğim odasında yatıyor
Şakı bülbül var uyandır yârimi
Ben kıyamam sen uyandır yârimi

Çıkabilsem sarayına köşküne
Can boyanır amber ile miskine
Seni beni yaradanın aşkına
Şakı bülbül var uyandır yârimi
Ben kıyamam sen uyandır yârimi

Sabah olsun ben bu yerden gideyim
Garip bülbül gibi feryad edeyim
Sen dururken ya ben kime nideyim
Şakı bülbül var uyandır yârimi
Ben kıyamam sen uyandır yârimi

## ŞAKİR EFENDİ

ŞAKİR efendi dedim yüzüme baktı
Olanca tüylerim ayağa kalktı
Asmadan fermanı boynuma taktı
Efendim efendim Şakir efendim
Mevlânın aşkına öldürme beni

Darağacı donuk donuk duruyor
Söğüdün yaprağı sönük duruyor
Anam göz yaşını silip duruyor
Efendim efendim Şakir efendim
Mevlânın aşkına öldürme beni

Odalar yaptırdım dururum diye
Mavzeri çektim vururum diye
Kaderi, yazıyı görürüm diye
Efendim efendim Şakir efendim
Mevlânın aşkına öldürme beni

## TURNALAR

İKİ turna gelir aklı, karalı
Birin şahin vurmuş, biri yaralı
O yârî sorun bir aslı nereli
Katar katar olmuş gelir turnalar
Eğrim eğrim ne hoş gelir turnalar

İnme turnam inme sen bu pınara
Avcı tuzak kurmuş var yolun ara
Cümlemizin işin mevlâ kayıra
Katar katar olmuş gelir turnalar
Eğrim eğrim ne hoş gelir turnalar

İnme turnam inme yolda kış olur
Bastığın dereler donar taş olur
Böyle kalmaz elbet sonu hoş olur
Katar katar olmuş gelir turnalar
Eğrim eğrim ne hoş gelir turnalar

Gitme turnam gitme bahar sorayım
Kanadın altına name sarayım
O nazlı yârimden haber alayım
Katar katar olmuş gelir turnalar
Eğrim eğrim ne hoş gelir turnalar

## TÜRKMEN KIZI

BABA obasından bıktım
Dönüp de ardıma baktım
Beşyüz altın alıp çıktım
Bin gidelim beyim oğlan

— Anan duyar, baban duyar
Ardımızdan atlı kovar
Gelen atlı cana kıyar
Ben gidemem Türkmen kızı

— Anam duysun babam duysun
Ardımızdan atlı kovsun
Gelen atlı cana kıysın
Ben yeterim beyim oğlan

— Kır atımın nalı yoktur
Bir gecelik yemi yoktur
Arkasında çulu yoktur
Ben gidemem Türkmen kızı

— Bileziğim nal edeyim
İncilerim yem edeyim
Feracemi çul edeyim
Bin gidelim beyim oğlan

— Türkmen kızı Türkmen kızı
Doğsun sabahın yıldızı
Sen allar gey, ben kırmızı
Gel gidelim, Türkmen kızı

## URFALIYIM EZELDEN

URFALIYIM ezelden
Gönlüm dönmez güzelden
Bileydim ölüm, ayrılık var
Sevmez idim evvelden

Urfa'nın altı bağlar
Bağlarda bir kız ağlar
Sordum niçin ağlarsın
Dedi bozuldu bağlar

Urfa bir yana düşer
Zülüf gerdana düşer
Bu nasıl baş bağlayış
Her gün bir yana düşer

Urfa'nın gedikleri
Şekerdir yedikleri
Hiç aklımdan çıkmıyor
Gül yârin dedikleri

## ÜÇ GÜZELİN SEVDASI

ÜÇ güzelin sevdası var başımda
Birinin evleri kaya başında
Birinin evleri yolun peşinde
Hangisinden ayırayım gönlümü
Hiçbirinden yâd edemem kendimi.

Biri seccadesin serer köşeye
Biri bâdesini koyar şişeye
Biri dal yelekcek girer döşeğe
Hangisinden ayırayım gönlümü
Hiçbirinden yâd edemem kendimi.

Birinin bileği altın bilezik
Birinin parmağı elmastan yüzük
Biri dilber, biri dilbaz, bir nâzik
Hangisinden ayırayım gönlümü
Hiçbirinden yâd edemem kendimi.

Birinin tırnağı gümüşe benzer
Birinin beli kamışa benzer
Birisi de taze yemişe benzer
Hangisinden ayırayım gönlümü
Hiçbirinden yâd edemem kendimi.

## VARDIM BAKTIM

VARDIM baktım demir kapı sürgülü
Siyah saçlar sırma ile örgülü
Benim yârim anasından görgülü
Yanıkhandan, kınalı yârdan ayrıldım
Varam gidem kapısına kul olam

Evlerine vara gele yol ettim
El kızını ben kendime mal ettim
Anama da söylemiye âr ettim
Yanıkhandan, kınalı yârdan ayrıldım
Varam gidem kapısına kul olam.

## YAZ GELENDE..

YAZ gelende çıkam yayla başına
Kurban olam, toprağına, taşına
Zalim felek ağu kattın aşıma
Ağam nerden aşar yolu yaylanın
Yaylanın, Bingölün.

Yaylanın kuzusu koçtan seçilmez
Otu yemlik, suyu kardan içilmez
Anadan geçilir, yardan geçilmez
Ağam nerden aşar yolu yaylanın
Yaylanın, Bingölün.

## YETİM OLUR

YETİM olur şu derenin söğüdü
Çok verdiler ben tutmadım öğüdü
Küçücükten bir yâr sevdim büyüdü
Büyüdü de el oğluna eş oldu
Eş olmadı, bir acayip iş oldu

Duman vardır şu dağların başında
Arzum kaldı toprağında, taşında
Salt biz değil cümle âlem başında
Alıyorlar kömür gözlüm ağla gel
Sözün geçer var beylere yalvar gel.

## YÖRÜK ALİ

ŞU Dalma'dan geçtin mi
Soğuk sular içtin mi
Efelerin içinde Yörük Ali'yi seçtin mi
Hey gidinin efesi
Efelerin efesi

Şu Dalma'nın çeşmesi
Ne hoş olur içmesi
Yürük de Ali'yi sorarsan
Efelerin seçmesi
Hey gidinin efesi
Efelerin efesi

## YÖRÜKOĞLU

İKİ yiğit gelir Avşar ilinden
Atın dizginini vermez elinden
Yiğit olan yiğit dönmez ölümden
Dönme döğüşelim der Yörükoğlu.

Hendekler kazdırdım boyumdan alçak
Yiğitler besledim kendimden koçak
Bir elim dizginde bir elim bıçak
Dönme döğüşelim der Yörükoğlu.

## YÜCE DAĞ BAŞINDA

YÜCE dağ başında nemli kar idim
Yel vurdu da ılgıt ılgıt eridim
Evvel o maralın yari ben idim
Şimdi uzaklardan bakan ben oldum.

Yüce dağ başına yaptım ayrılık
Sen düşürdün gül benzime sarılık
İki şey var bu dünyada çekilmez
Biri ölüm, öteki de ayrılık.

Yüce dağ başında armut ağacı
Dökülür yaprağı, kalır ağacı
Ağlasın ağlasın anam ağlasın
Yârden ayrılmanın yoktur ilâcı

Yüce dağ başında kar katar katar
Arının yaptığı bal bana yeter
Arının yaptığı balı neyleyim
Yâr ile yattım ya, o bana yeter.

Yüce dağ başında armut silkerim
Esen yellerinen ben de eserim
Felek bizi ayrı ayrı düşürdü
Kader böyle imiş kime küserim.

## ZEYNEBİM

ZEYNEP bu güzellik var mı soyunda
Elvan elvan güller kokar koynunda
Ramazan ayında, bayram gününde
Zeynebim Zeynebim allı Zeynebim
Üç köyün içinde şanlı Zeynebim

Söğüdün yaprağı narindir narin
İçerim yanıyor, dışarım serin
Zeynebi ettiler bu hafta gelin
Zeynebim Zeynebim allı Zeynebim
Üç köyün içinde şanlı Zeynebim

Zeynebe yaptırdım altından tarak
Tara zülüfleri gerdana bırak
Zeynebe gidemem yolları ırak
Zeynebim Zeynebim allı Zeynebim
Üç köyün içinde şanlı Zeynebim

Zeynebe yaptırdım bir gümüş nalın
Giyin Zeyneb giyin, karşımda salın
Bin beş yüz altındır Zeynebe kalın
Zeynebim Zeynebim allı Zeynebim
Üç köyün içinde şanlı Zeynebim

Zeynebin alı var, alı neylesin
Al yanak üstünde şalı neylesin
Bu güzellik varken malı neylesin
Zeynebim Zeynebim allı Zeynebim
Üç köyün içinde şanlı Zeynebim

Kemah'ın yolları dardır geçilmez
Soğuktur suları bir tas içilmez
Anadan geçilir yarden geçilmez
Zeynebim Zeynebim allı Zeynebim
Üç köyün içinde şanlı Zeynebim

İÇİNDEKİLER


Yedi tepeden 5
A dağlar, a ulu dağlar 14
Ağam İstanbul'u mesken mi tuttun 15
Bebek oy 17
Beypazardır mekânımız ilimiz 19
Bir incecik yolum gider Yemen'e 21
Bir oda yaptırdım 22
Budin dedikleri 24
Burçak tarlası 26
Bülbül ne gezersin 28
Cezayir 30
Çakır Mustafa 31
Dağlar başı 33
Eğin havası .....35
Eminem 39
Emir Ağa 41
Emir dağı 43
Esme rüzgâr 44
Fatma 45
Gelin Ayşe 46
Gemici türküsü 47
Genç Osman 48
Ger Ali 52
Gesi Bağları 52
Geyik 53
İzmir'in içinde 54
Kalecikli Rıza 55
Kar mı yağdı 56
Kara koyun 57
Kara kuzu 58

Karadeniz havası 59
Kırım'dan gelirim adım Sinan'dır 61
Kızılırmak 62
Kozanoğlu 63
Molla Karayılan 64
Ne karaymış 65
Nedem felek nedem 66
Osman Efe 67
Ötme bülbül ötme 68
Pınarbaşı 69
Sarardım ben sarardım 70
Selvi kavak 72
Sepetçioğlu 73
Sinanoğlu 75
Şahin Bey 76
Şakı Bülbül 78
Şakir Efendi 79
Turnalar 80
Türkmen Kızı 81
Urfalıyım ezelden 83
Üç güzelin sevdası 84
Vardım baktım 85
Yaz gelende 86
Yetim olur 87
Yörük Ali 88
Yörükoğlu 89
Yüce dağ başında 90
Zeynebim 91



**YEDİTEPE**

**YAYINLARI**

**Posta kutusu 77**
**İSTANBUL**

BU KİTABIN YÜZ ADEDİNE, BEDRİ RAHMİ EYUBOĞLU'NUN, RESSAM FUAT İZER BASKI ATELYESİNDE HAZIRLANMIŞ RENKLİ BİR ESERİ İLÂVE EDİLMİŞ VE AYRI FIYATLA SATIŞA ÇIKARILMIŞTIR.

KAPAK BASKISI OYA BASIMEVİ

**Fiyatı 100 Kuruş**